

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адвокатура

Перший (бакалаврський) рівень

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри права та
методики викладання правознавства
Протокол № 2 від 14 вересня 2020 року

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Адвокатура
Викладач (-і)	Апаров Андрій Миколайович, д.ю.н., професор, професор кафедри
Профайл викладача (-ів)	https://law.sspu.edu.ua/main/zahalna-informatsiia/vykkladachi-ta-spivrobitnyky
Контактний тел.	+38 095 260 11 88
E-mail:	atorney@i.ua
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykkladachiv

Анотація дисципліни

Викладання та вивчення навчальної дисципліни «Адвокатура» пов'язане з освоєнням теоретичних та практичних знань і навичок про систему адвокатської правоохоронної діяльності у площині юридичного забезпечення захисту та охорони прав, свобод, законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Відповідно, освітній процес передбачає ознайомлення майбутніх юристів з професією адвоката, а також формування в них загальних розумінь про стандарти та особливості здійснення адвокатської діяльності.

Курс розрахований на студентів 4-го року навчання відповідного факультету напряму підготовки першого рівня вищої освіти – бакалавр.

Об'єктивні передумови для вивчення дисципліни пов'язані з комплексом соціально-економічних, державно-управлінських, державотворчих та нормативно-творчих процесів формування організованого устрою суспільного буття українського громадянського суспільства.

Навчальна дисципліна відноситься до вибіркових навчальних дисциплін підготовки профільних фахівців відповідного напрямку галузевої майстерності та за своїми змістом і формою взаємопов'язана з науково-теоретичними розробками інших як загальних навчальних дисциплін (теорія держави та права, історія вчень про державу та право, філософія, соціологія тощо), так і профільно-галузових (конституційне, адміністративне, цивільне, господарське галузі права тощо).

Мета і завдання дисципліни

Загальною метою викладання та вивчення навчальної дисципліни «Адвокатура» є засвоєння здобувачами вищої освіти понятійно-термінологічного апарату та основних положень дисципліни, що пропонується до вивчення, а також умінь розвивати конкретну тему, аналізувати і узагальнювати ключові аспекти, вирішувати конкретні ситуації у відповідності до положень чинного законодавства.

Зазначене предметно стосується історичних аспектів становлення та розвитку адвокатської професії, розуміння її місця серед інших видів суспільної правоохоронної діяльності, основних аспектів та особливостей організації та здійснення адвокатської діяльності.

При викладанні курсу згідно з вимогами освітньо-професійної програми ставляться наступні завдання:

- ознайомити майбутніх правників з адвокатською професією та її кваліфікаційними вимогами, а також з навичками організації юридичного навчання;
- надати студентам теоретичні знання про адвокатську діяльність як окремий вид юридичної практики та вид професійної діяльності;
- сформувати у студентів моральні, політичні, психологічні, культурні, наукові та освітні цінності, необхідні для реалізації професійної адвокатської діяльності;
- сформувати в студентів вміння планувати і організовувати адвокатську правозахисну діяльність;
- навчити організовувати виконання комплексних юридичних завдань;
- продемонструвати студентам в теоретичній та практичній площинах основні юрисдикційні та неюрисдикційні способи й засоби захисту, що застосовуються в адвокатській діяльності;
- навчити студентів застосовувати набуті знання в професійній діяльності з метою належного юридичного забезпечення різних сфер суспільних відносин.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою фахових компетентностей спеціальності:

ФК 1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

ФК 2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

ФК 3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

ФК 4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

ФК 5. Здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

ФК 6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

ФК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

ФК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

ФК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

ФК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

ФК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою інтегральної компетентності, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни.

Обсяг та зміст навчальної дисципліни «Адвокатура» залежить від профілю підготовки (може виражатися у загальному вигляді, стисло або ж максимально широко).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	Форма контролю
7	081 Право	4	вибіркова	залік

Результати навчання

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

ПРЗ 1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності.

ПРЗ 2. Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності, зокрема на межі предметних галузей.

Після успішного вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:

ПРУ 1. Визначати вагомість та переконливість аргументів в оцінці заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРУ 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРУ 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРУ 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРУ 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРУ 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРУ 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРУ 13. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРУ 14. Пояснювати природу та зміст основних правових інститутів та процедур національного права.

ПРУ 15. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРУ 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Тематичний план вивчення дисципліни

Назва теми	Кількість годин							
	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Л	С	С.Р.		Л	С	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1								
Тема 1. Вступ до адвокатури	12	2	2	8	-	-	-	-
Тема 2. Адвокатура та юридична наука, освіта і практика	12	2	2	8	-	-	-	-
Тема 3. Основи адвокатури та адвокатської професії	12	2	2	8	-	-	-	-
Тема 4. Правові аспекти права на заняття адвокатською діяльністю	12	2	2	8	-	-	-	-
Разом за модулем 1	48	8	8	32	-	-	-	-
Модуль 2								
Тема 5. Характеристика окремих видів адвокатської діяльності	18	4	6	8	-	-	-	-
Тема 6. Загальні положення про культуру адвокатської діяльності	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 7. Правова характеристика організаційних форм діяльності адвокатури	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 8. Правова характеристика адвокатського самоврядування	10	2	2	6	-	-	-	-
Тема 9. Правова характеристика	22	8	8	6	-	-	-	-

адвокатської діяльності в галузі судочинства								
Разом за модулем 2	70	18	20	32	-	-	-	-
Усього годин	118	26	28	64	-	-	-	-
Консультації	2				-			
Разом (усього годин та консультації)	120				-			

Інформаційно-програмний зміст та план лекційних занять навчальної дисципліни «Адвокатура» має наступний вигляд:

Модуль 1
Тема 1. Вступ до адвокатури
1. Загальні положення про професійну адвокатську діяльність.
2. Історія становлення та розвитку адвокатури.
3. Поняття адвокатури як навчальної дисципліни.
4. Предметні характеристики адвокатури як навчальної дисципліни.
5. Методологія адвокатури як навчальної дисципліни.
6. Функції, принципи та завдання адвокатури як навчальної дисципліни.
Тема 2. Адвокатура та юридична наука, освіта і практика
1. Загальні положення про природу правничої науки, освіти та практики.
2. Загальні положення про природу адвокатури як навчальної дисципліни.
3. Загальні положення про природу адвокатури як окремий вид професійної правозахисної діяльності.
4. Взаємозв'язки адвокатури як навчальної дисципліни та правничої науки і правничої освіти.
5. Взаємозв'язки адвокатури як окремого виду професійної правозахисної діяльності та правничої практики.
6. Взаємозв'язок адвокатури, правничої науки, освіти та практики з іншими сферами та системами суспільної життєдіяльності.
7. Взаємозв'язок адвокатури, правничої науки, освіти та практики з державою та державною діяльністю.
Тема 3. Основи адвокатури та адвокатської професії
1. Загальні положення про адвокатуру та адвокатську професію.
2. Правовий статус та сутнісні ознаки адвокатури та адвокатської професії.
3. Основні стандарти адвокатури та адвокатської діяльності.
4. Характеристика окремих видів адвокатської практики.
Тема 4. Правові аспекти права на заняття адвокатською діяльністю
1. Правовий статус адвокатури в Україні.
2. Завдання та функції адвокатури.
3. Незалежність та самоврядність адвокатури.
4. Нормативна природа права на заняття адвокатською діяльністю.
5. Правовий статус адвокатів.
6. Кваліфікація адвокатської професії.

7. Професійні права та обов'язки адвокатів.
8. Юридична відповідальність адвокатів.
Модуль 2
Тема 5. Характеристика окремих видів адвокатської діяльності
1. Загальні положення про адвокатську діяльність та її види.
2. Основні галузі та види професійної адвокатської діяльності.
3. Правові аспекти адвокатської діяльності в галузі матеріального права.
4. Правові аспекти адвокатської діяльності в галузі процесуального права.
5. Правові аспекти адвокатської діяльності в державних та недержавних структурах і системах.
6. Характеристика професійних юридичних дій та операцій адвокатів.
7. Результати професійної адвокатської практики.
Тема 6. Загальні положення про культуру адвокатської діяльності
1. Поняття професійної культури адвокатури.
2. Зміст професійної культури адвокатури.
3. Структура професійної культури адвокатури.
4. Правова культура адвокатури.
5. Морально-етична та релігійна культура адвокатури.
6. Психологічна культура адвокатури.
7. Політична культура адвокатури.
Тема 7. Правова характеристика організаційних форм діяльності адвокатури
1. Загальні положення про організаційні форми діяльності адвокатури.
2. Правові аспекти здійснення адвокатської діяльності адвокатом індивідуально.
3. Правові аспекти діяльності адвокатських бюро.
4. Правові аспекти діяльності адвокатських об'єднань.
5. Види адвокатської діяльності та професійні права і обов'язки адвоката.
6. Адвокатська таємниця.
Тема 8. Правова характеристика адвокатського самоврядування
1. Загальні положення про адвокатське самоврядування.
2. Правовий статус органів адвокатського самоврядування.
3. Завдання та організаційні форми адвокатського самоврядування.
Тема 9. Правова характеристика адвокатської діяльності в галузі судочинства
1. Загальні положення про адвокатську діяльність у галузі судочинства.
2. Правові аспекти представництва та захисту інтересів адвокатом в цивільному процесі.
3. Процесуальний статус адвоката в цивільному процесі.
4. Правові аспекти представництва та захисту інтересів адвокатом в господарському процесі.
5. Процесуальний статус адвоката в господарському процесі.
6. Правові аспекти представництва та захисту інтересів адвокатом в адміністративному процесі.
7. Процесуальний статус адвоката в адміністративному процесі.
8. Правові аспекти участі адвоката в кримінальному процесі.

7. Процесуальний статус адвоката в кримінальному процесі.

Політика дисципліни

Навчальна робота студента організовується та здійснюється під керівництвом викладача та/або самостійно. Зокрема: здобувачі вищої освіти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти.

Під час навчального процесу беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти: відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття; доповіді з проблемних питань практичного заняття; участь в активних формах навчання на практичних заняттях; розробка тематичних презентацій і кейсів; публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, есе, рефератів; відпрацювання тем пропущених практичних занять.

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану основну та допоміжну навчальну та наукову літературу. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань та кейсів; повною мірою долучатися до активних форм навчання.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

Академічна доброчесність

Неухильне дотримання усіма учасниками навчального процесу норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка від 30 вересня 2019 р. № 420.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Взаємні зобов'язання учасників навчального процесу щодо академічної доброчесності полягають у наступному:

Студенти зобов'язані забезпечити повністю самостійне виконання всіх завдань і робіт і відмовитися від будь-яких дій, які можуть вплинути на об'єктивне оцінювання інших студентів.

Викладач зобов'язується забезпечувати повноту і справедливість усіх форм контролю, об'єктивність і неупередженість оцінювання. У разі встановлення факту плагіату студент отримує мінімальний бал. Якщо має місце надання однакових робіт декількома студентами всі вони отримують мінімальний бал незалежно від «першоджерела».

Усі завдання, передбачені робочою навчальною програмою та методичними вказівками, мають бути виконані у встановлений термін.

Система оцінювання та вимоги

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумуляування (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота		Залік	Сума
Модуль № 1	Модуль № 2		
30	40	30	100

Під час складання заліку здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів чи їх груп (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Залік проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS, то відповідні відомості наведені далі.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Юридична деонтологія [Текст] : підручник / НЮУ ім. Ярослава Мудрого; за заг. ред. О. В. Петришина. - Харків : Право, 2014. - 248 с.
2. Молдован А.В., Тирик Т.М. Адвокатура України: навч. пос. Київ: Алерта, 2013 - 256 с.
3. Фіолевський Д.П. Адвокатура: підручник. Вид. 3-тє, випр. і допов. Київ: Алерта, 2014. - 624 с.
4. Право людини на правосуддя (Судове право України): Навч. посіб. - К.: МАУП, 2003.
5. Святоцький О. Д., Медведчук В. В. Адвокатура. Історія і сучасність. — К.: Ін Юре, 1997.
6. <http://zakon.rada.gov.ua/>
7. <http://www.president.gov.ua/>
8. <http://www.kmu.gov.ua/>
9. <https://minjust.gov.ua/>
10. <https://unba.org.ua/>